

漢語語法

中華民國九十年五月十三日

1.	Adjectieven.....	3
2.	Vraagvormen.....	3
	1) 嗎- vraag.....	3
	2) 呢- vraag.....	3
	3) vraagwoorden.....	3
	4) vriendelijke vraag.....	4
	5) positief-negatieve vraag (=PN).....	4
	6) retorische vraag.....	4
	7) de keuze-vraag.....	4
	8) tag question.....	4
3.	Bijwoorden.....	4
4.	Negatie / Verbod.....	5
5.	Bezit.....	6
6.	Soorten zinnen.....	6
	1) Imperatief.....	6
	2) Adjectival Predicate.....	6
	3) Verbal Predicate.....	6
	4) nominale gezegdes.....	7
	5) zinsgezegde (sentential predicate construction).....	7
	6) onderwerploze zinnen.....	7
	7) de passieve zin.....	7
7.	Plaats.....	7
	1) aanduiding.....	7
	2) werkwoorden.....	8
	3) constructies.....	8
8.	Tijd.....	8
	1) 一下兒.....	8
	2) uur / datum.....	8
	3) het duratief aspect.....	8
	4) complement van tijd.....	8
	5) 著 : continuous aspect marker.....	8
	6) andere.....	9
9.	Verdubbeling.....	9
	1) werkwoorden XX of XYXY.....	9
	2) maatwoorden.....	9
	3) adjectieven.....	9
10.	Complementen.....	9
	1) complement van hoedanigheid.....	9
	2) complement van tijd.....	10
	3) actie-maat complement (action-measure complement).....	10
	4) hoeveelheidscomplement.....	10
	5) complement van resultaat.....	10
	6) complement van richting.....	11
	7) complement van mogelijkheid.....	11

11.	Wenswerkwoorden.....	12
1)	想.....	12
2)	要.....	12
3)	會.....	12
4)	能.....	12
5)	可以.....	12
6)	應該.....	12
7)	negaties	12
12.	“Verleden tijd”.....	13
1)	了.....	13
2)	過.....	14
3)	是 ... 的.....	14
13.	Vergelijkingen.....	14
14.	的 / 得 / 地.....	15
15.	把.....	15
16.	Woorden	16
17.	Onderscheid tussen woorden.....	18
18.	Voegwoorden.....	18
19.	Voorzetsels.....	19
20.	Uitdrukkingen.....	19
21.	Maatwoorden.....	20
22.	Modale partikels	21
23.	Links.....	22
24.	Lijst van grammaticale termen	22

1. Adjectieven

Kunnen alleen voorkomen als gezegde, dus zonder een “zijn”-werkwoord
Bijvoeglijke naamwoorden zijn werkwoorden

Om ze aan een ww vast te maken, moet men gebruik maken van 地. Dit duidt de manier aan
waarop een actie is uitgevoerd. (adj + 地 + ww) (zie verder)

是 kan *niet* gebruikt worden met een adjectief in een beschrijvende zin

- 1) 每 : elke. Heeft mtw nodig! met uitz van enkele woorden zoals 天, 課, 人, 班, 年.
Vaak wordt 都 gebruikt in dergelijke zinnen. Komt 每 voor met het voorwerp van de zin
dan wordt 都 niet gebruikt voor het ww, omdat 都 voor het gezegde komt dat het
bepaald.
- 2) 多 1) veel. Kan bepalend of gezegdelijk gebruikt worden (dwz ofwel is het een
gezegde ofwel bepaalt het het gezegde). Bepalend *moet* het een bijwoord bij zich hebben
(的 wordt dan vaak weggelaten)
2) om cijfers bij benadering aan te duiden : veelvoud van 10. Slaat op hetgeen er
juist voor staat. (~幾)
3) vraagwoord: hoe bv. 多遠
- 3) 一點點 : een klein beetje. Vaak gebruikt in een verzoek. Speciaal gebruik: 一點兒也
不...
- 4) 各 : elke komt slechts met enkele maatwoorden voor : 位 種 門 地 國 省 uitdr: 各種
各樣

2. Vraagvormen

1) 嗎- vraag

voeg het partikel 嗎 toe aan het eind van de zin zonder een woordverandering
komt *nooit* op het einde van een zin met een vraagwoord

2) 呢- vraag

Is verbonden met voorgaande verklaringen en/of vragen. Wordt enkel gebruikt
indien de context bekend is.

3) vraagwoorden

de woordvolgorde volgt dezelfde opeenvolging als het antwoord.

誰 : vraag naar persoon :

哪兒 : vraag naar plaats

什麼: kan alleen voorkomen of kan voor een naamwoord voorkomen

哪 + mtw + naamwoord : wat

多少 : vraag naar een hoeveelheid of nummer : hoeveel (voor elk nummer).

Kan voorkomen met of zonder maatwoord. Mtw wordt vaak weggelaten bij
zeer grote getallen.

幾 : hoeveel (nummers kleiner dan 10), met mtw. (~多少)

Om bij benadering cijfers aan te geven: tussen 1 en 9. Wordt niet gebruikt
om breuken weer te geven (~多)

多 : hoe (zie Adjectieven)

怎麼 : hoe een actie uitvoeren. Vragend bijwoord, tussen ond en gezegde

- * 怎麼 + ww (= 怎麼樣) hoe komt het : voor of na ond
naamwoord + 怎麼了? Wat is er gebeurt met *naamwoord*.
naamwoord + 怎麼樣? Wat met *naamwoord*

4) vriendelijke vraag

gebruik aan het begin van de zin 請 (uitdrukking : 請問)

5) positief-negatieve vraag (=PN)

* Onderwerp + werkwoord + 不 + werkwoord + voorwerp ?

不 is *niet* beklemtont

indien het ww uit twee karakters bestaat, worden beide karakters herhaald [AB + 不

+ AB]

zelfde gebruik als een 嗎 - vraag, maar in sommige gevallen krachtiger,
nadrukkelijker

wordt *nooit* gebruikt in een zin die een bijwoord bevat

6) retorische vraag

door 嗎 achteraan de zin te plaatsen en 不 voor het werkwoord. Een gewone 嗎
vraag wordt niet genegeerd, gebeurt dit wel, dan betekent dit dat het een retorische
vraag is. Vaak 不是 ... 嗎? Of 難道 ... 嗎?

7) de keuze-vraag

* Ond + X + ww +(vw) + 還是 + ww + (vw).

biedt de gevraagde een keuze aan.

Het ww *moet* herhaald worden tenzij het hoofdwkwoord 是 is

8) tag question

wordt gevormd door 是不是 , 對嗎 of 對不對 op het einde van een zin te plaatsen.

Het is een vraag naar bevestiging (vgl n'est ce pas?)

3. Bijwoorden

* Voornaamwoord + gezegde [bijwoord + bijvoeglijk naamwoord]

Staan meestal juist voor het bijvoeglijk naamwoord. Eenlettergrepige bijwoorden komen in
het Chinees altijd *tussen* het onderwerp en het werkwoord maw ze staan net voor het adjectief
of ww dat ze bepalen.

很 : zeer, erg. Maar wordt vaak niet vertaald omdat het geen sterke vorm is

都 : alle, allemaal verwijst naar wat *ervoor* staat. 都 word *nooit* gebruikt in een zin met een
vragend cijfer in het gezegde of wanneer men dergelijke zin beantwoordt.

常 : komt *nooit* voor in begin- of eindpositie van een zin, en enkel tussen onderwerp en
gezegde. Indien de zin genegeerd wordt komt enkel 常 voor en *niet* 常常. Niet-vaak
= 不常, vaak niet (常不) komt enkel in uitdrukkingen voor.

也 : 1) ook : duidt op een parallele situatie of relatie tussen twee gebeurtenissen of acties.
Parallellisme tussen ofwel onderwerpen ofwel gezegdes

2) nadruk : 連王掌櫃也被逼得吊死了。

還 : 1) daarnaast, bovendien (~ 也) duidt op een vorm van verbazing. Kan enkel
parallellisme aanduiden tussen de gezegdes.

2) nog steeds : een actie of toestand vertegenwoordigt door het ww in het verleden en
duurt verder in het heden. Vooral met het weer en 要, 會 (itt 再) Komt voor het

hulpww en heeft vaak 呢 op het eind van de zin

3) nog (meer) : vergrotende trap : 他比你還聰明

再 : 1) herhaling van een actie dat nog moet plaatsvinden. Staat voor het ww dat het bepaalt. 沒再 + ww : het is al eens gebeurd maar nog niet opnieuw. Vooral met 去 en 來, vaak met 就 : 你再給我, 我就不要了。(itt 還)

2) actie uitstellen naar een latere datum (vaak 先 actie1 再 actie2)

3) suggestie : 你再吃吧。

又 : 1) een herhaling van een actie in het verleden (het is al herhaald vaak 了)

又沒 + ww : het is nog niet gebeurt en het zal daarna ook niet gebeuren

又 ...又 ... : en ... en ... : om twee parallelle ww uitdrukkingen die een semantische relatie hebben samen te voegen. Kan enkel met ww en adjectieven.

2) om een verandering of contradictie tussen twee acties weer te geven

* ww + vw, (可是/但是) 又 ... 熊貓頭非常大, 耳朵又這麼小。

3) daarenboven : 他進城參觀了畫展, 又看了一個電影

4) toch : 路又不遠

就 : 1) tijdsaanduiding voor ww / adjectieven dat de nadruk legt op de nabijheid of dringendheid van een actie / toestand.

2) duidt aan dat een actie *vroeger* plaatsvindt dan verwacht. Vaak met 了 tenzij precieze bepaalde hoeveelheid. (itt 纔)

纔 : een actie vindt *later* plaats dan verwacht. Kan niet met zins 了(itt 就)

剛 : juist, kortelings : zet het ww dat het bepaalt in het onmiddellijk verleden Komt *niet*

voor het onderwerp maar *wel* juist voor het ww, en *niet* samen met 了 indien het het bij een intransitief ww staat. Wordt er een transitief ww gebruikt kan het ev. wel.

Niet met 不 (剛纔 wel)

可 : 1) legt nadruk : (vaak) met 了. Wordt niet beklemtoont als er een ander bijwoord in de zin staat. Wordt niet samen in een zin met 覺得 gebruikt.

2) Duidt aan dat iets lang verwachtts plaatsgevonden heeft : 你可來了我們一直在等你啊。

Volgorde : 也 - 都 - 很 / 常

Plaats van 不 kan betekenis veranderen (voor of na bijwoord is een verschil)

4. Negatie / Verbod

* Onderwerp + 不 + werkwoord

! toonverandering van 不 voor 4de tonen

不 negeert wat erna komt. Het suggereert geen vraag of bevel

別 : verbodskarakter, [別 + ww + vw] (ander gebruik : zie woorden)

met zins-了 : de actie duurt al een tijdje en vraag is om het nu te stoppen

不要 : vraag om af te zien van een actie

沒有 : negatie in het ‘verleden’

dubbele ontkenning (is een versterkte bevestiging)

非 ... 不可 (beslist), 不得不 (moeten), 沒有(一個)不 (zonder uitzondering alles)

今天不會不下雨。 今天非下雨不可。 時間不早了, 我不得不走。 沒有一個人

不去。

5. Bezit

Bezitter + 的 + bezit

的 kan weggelaten worden indien aan beide voorwaarden wordt voldaan

- de bezitter een persoonlijk voornaamwoord is

- het bezit een “persoonlijk” naamwoord is (bv ouders, leraars, ...) (zie later)

有 : hebben, bezitten / zijn (bestaan)

negatie : 沒有 (ond = levend dan duidt het bezit aan, ond = levensloos dan duidt het bestaan aan).

Plaatswoord + 有 + voorwerp : er is een *naamwoord* op plaats

著 : plaats + ww 著 + X : verschaft meer informatie, beschrijvend hoe iets of iemand is gesitueerd op de plaats. (zie later)

6. Soorten zinnen

1) Imperatief

kan met of zonder onderwerp. 看! 你看!

2) Adjectival Predicate

* bijwoord van graad + bijvoeglijk naamwoord Vb. 太, 真, 非常, 更

* ond + predikaat : vb 我很好

enkel 嗎- vraag, geen PN-vraag.

3) Verbal Predicate

1. Actiezinnen

* onderwerp + werkwoord + voorwerp

2. zinnen met twee voorwerpen

* onderwerp + werkwoord + indirect object (persoon) + direct object (ding)

ww : 給, 送, 教, 告訴, 還, 罰, 問, 欠, 付, 賠

3. werkwoordelijke uitdrukkingen in series / Voorzetsel constructies

* onderwerp + ww1 + voorwerp1 + ww2 + voorwerp-2

- DOEL: ww2 + vw2 duiden het doel aan

negatie : 不 voor ww1

vraag : 嗎 of P-N [ond + ww1 + 不 + ww1 + voorwerp + ...]

- PLAATS : ww1 + 在 + ww2 + vw2 duiden het doel aan

- WELDOENER : ww1 + 給 + ww2 + vw2 duiden het doel aan (vaak met
買, 寫信, 介紹)

* BEGELEIDING : 跟+ persoon + 一起 + ww

* VERVOER : manier van vervoer + ww (坐車, 走路,)

* GEBRUIK : 用 instrument + ww

* ond + tijd + ond + begeleiding + oorsprong + vervoer + actie + reden

(我下課以後跟我朋友一起從教室走路去圖書館)

tijd + ond + plaats + weldoener + gebruik + actie

(晚上八點以後，王老師在教室給學生用英語介紹這個法國電影)

tijd + plaats + begeleiding + actie :

(小李明天在電影院跟朋友見面)

4. pivotconstructies

* ond + ww1 + vw/ond + ww2 + vw (他媽媽請我喝茶)

vaak met 請 of 讓

4) nominale gezegdes

het gezegde bestaan uit een naamwoord of een nominale uitdrukking zonder de tussenkomst van een ww. In de negatie wordt wel 是 gebruikt evenals in de PN-vraag. Het is een afkorting van een werkwoordelijk gezegde met 是.

5) zinsgezegde (sentential predicate construction)

* ond + gezegde [= zin onderwerp + gezegde]

wordt vaak gebruikt wanneer een serie van zinsgezegdes (vaak beschrijvend en/of gecontrasteerd) gemaakt is van een geïdentificeerde topic 這個孩子眼睛很大，鼻子很高，可是頭髮太少了

6) onderwerploze zinnen

Indien het onderwerp duidelijk is in de context of met enkele speciale zinnen

- Zinnen die natuurlijke fenomenen beschrijven

- Zinnen die bestaan aanduiden. (er is, er zijn : 有人 + ww)

7) de passieve zin

* ontvanger (onderwerp) + actie (ww) + acteur (voorwerp).

Als de ontvanger levend is kan er ambiguïteit ontstaan

* ond + 被 + vw + ww + X (er moet iets na het ww)

neg : 不/沒 voor 被

vraag : 嗎

- i.p.v. 被 kan ook 讓, 給, 叫 gebruikt worden (被 in geschreven taal 給 vooral in gesproken taal).

- Maar 被 mag onmiddellijk voor het ww komen indien geen vw, het kan ook speciale uitdrukkingen vormen met bepaalde ww (被抓 arresteren) zonder dat er dan nog iets na het ww hoeft te komen.

- Vaak pejoratief gebruik van passieve constructie, vaak wordt de passieve constructie niet gebruikt indien de zin geen vorm van tegenslag aanduidt.

- Na 被 hoeft niet noodzakelijk een mens te volgen.

- Hulpww komen voor de passief-aanduiding.

- ww vaak gevolgd door een complement of 了 (= beëindigen van een actie)

7. Plaats

1) aanduiding

這兒, 那兒 (ev 裏)

komen vaak voor als onderwerp van 在, de vraagvorm is 哪兒 / 哪裡

plaatswoorden : suffix 邊 met uitz 中間 en 對面

opmerking : noordoost = 東北

2) werkwoorden

在 : duidt op de plaats of aanwezigheid van een voorwerp of persoon [onderwerp + 在 + locatie]

去 : [去 + bestemming] : beweging weg van de spreker

來 : actie gebeurt in de richting van de spreker

3) constructies

從 + plaatswoord [oorsprong] + ww + plaatswoord [bestemming]

從 kan niet op zich voorkomen

naamwoord + plaats : 書上邊 (op het boek)

plaats + 的 naamwoord : 下邊的信 (onderste brief)

宿舍後邊的

咖啡館

以 : 長江以南 : ten zuiden van de Yangzi

離 : ond 離 plaats 遠/近 of 有 afstand

8. Tijd

Tijdwoord komt *altijd* voor het werkwoord/gezegde dat het bepaald

Kan voor of na het onderwerp komen. Een tijdwoord staat steeds op zich zonder de hulp van een ander element (zoals bv 在) met uitzondering van 的 dat tussen de tijdsbepaling en het hoofd naamwoord komt

1) 一下兒

* werkwoord + 一下兒

een actie maar een beetje doen

toestemming vragen om een voorwerp te gebruiken

2) uur / datum

in negatie is 是 altijd aanwezig

week begint op maandag

年 + 月 + 日 + 星期 + 上午 / 下午 / 晚上 + 點 + 分 + 秒 + 以前/以後

有時候 : soms, kan meerdere malen in 1 zin voorkomen. In 書面語 enkel 時

3) het duratief aspect

het geeft het voortdurende aspect van een actie aan.

* (正)在 + gezegde + 呢

negatie met 沒有, 呢 valt weg, 在 kan wegvallen indien het negatieve antwoord gevolgd wordt door een positieve beschrijving van wat wel gebeurd is op het ogenblik van de actie..

正 : men is "juist" bezig met de actie. Het wordt niet gebruikt voor acties die op hetzelfde ogenblik gebeuren maar los staan van elkaar.

Werkwoorden die niet kunnen duren kunnen hier *niet* gebruikt worden.

4) complement van tijd

zie complementen

5) 著 : continuous aspect marker

* ww + 著 + voorwerp

neg : 沒有

vraag : met 嗎 ofwel ww + 著 + vw + 沒有

Beschrijving van de staat waarin we een persoon, voorwerp aantreffen. Of de beschrijving van de manier waarop een actie is uitgevoerd. (ww + 著 + vw1 + ww2 + vw2)

Met plaats : plaats + ww + 著 + X

2 ww : ww1 + 著 + ww2 : 他笑著說 ...

Niet samen met andere complementen wel vaak met 正在

桌子上放著書 書放在桌子上 (lv onbepaald of niet)

6) andere

— tijd 比 — tijd : tijd per tijd : vaak geplaatst voor een adjectief dat een verandering in situatie karakteriseert. 一年比一年，一天比一天

以後 : toekomst en verleden 後來 : enkel in het verleden

先 ... 再 ... 最後 (hulpww komt voor 先 : 我要先告訴他們一下兒)

從 ... 起 ... : beginnen met ... : ofwel ww tussen ofwel hele zin na

(從哪兒說起 / 從星期一起我不吃肉)

從 ... 到 ...

9. Verdubbeling

1) werkwoorden XX of XYYX

Gebeurt *enkel* met wilswerkwoorden. De herhaalde lettergreep is toonloos. Kan ook gebruikt worden met — tussen. (laatste enkel met eenlettergrepige ww en wordt meestal achteraan geplaatst : 中國飯我試一試)

Gebruik :

- Beschrijving van een korte actie die een persoon wil of hoopt te ondernemen
- Iets proberen
- Verzacht de toon van een bevel, vraag of suggestie

2) maatwoorden

elke/alle : zelfde betekenis als 每 + mtw. (geeft een drukke toon.) Vaak toevoeging

van 都

per : Nummer + mtw + nummer + mtw 地 ww

vb. 媽媽把襯衫一件一件地 ... hemd per hemd

3) adjectieven

als bepalingen voor naamwoorden of ww met de betekenis van 很 / 非常 (houdt een versterking in). De verdubbeling mag geen ander bijwoord van graad nemen.

Kunnen ook voorkomen als complement van een CvH : 好, 慢, 高, 短, 遠. Kan ook met disyllaben XYY 乾淨, 高興, 客氣, 漂亮, 清楚, 認真, 舒服, 整齊, 辛苦

10. Complementen

1) complement van hoedanigheid

* ww + 得 + complement [bijwoord van graad + adjectief] (kan ook afgeronde handeling, vergelijking of een zin zijn)

Negatie : 不 voor het complement

Vraag : complement + 不 + complement

Duidt op de *manier* waarop de actie uitgevoerd is. (verleden en gewoonte)

Indien er geen bepaling van graad is, is het een vergelijking.

Indien voorwerp : ond + ww + vw + ww + complement ofwel topicaliseren. Dit laatste gebeurt indien het om een lang en/of ingewikkeld voorwerp gaat.

Bijwoord mag juist voor het adjectief komen.

Geen gebruik van 過 of 了

2) complement van tijd

de duur van een actie komt *na* het ww. Tijd van een actie *voor* het ww.

* ond + ww + vw + ww-(了) + tijd + (了)

Algemene actie : geen 了. Wordt de nadruk op de voltooiing gelegd dan met zins-了.

Nadruk op de voortzetting dan 2x 了 (vaak met 已經 voor 2de ww)

Voorwerp :

- met Pers vvw : *voor* de tijdsduur (我看了他兩分鐘),

- met zn: tussen predikaat en het obj (gevolgd door 的) : 我學了一年的漢語
herhaling van het ww

topic (bepaald zijn en/of complex van structuur)

Ontkenning :

- 我沒有學兩年的漢語 : Ik heb geen 2 jaar chinees gestuurd

- 他兩年沒有學漢語 : hij heeft 2 jaar (lang) geen chinees gestudeerd

Bij ww die *niet* kunnen duren : ww + vw + tijd + 了 (geen verdubbeling van ww)

betkenis van sinds. Vaak met 已經 en 1 zins-了

Gebruik mtw (三分鐘, 兩個小時, 一刻鐘).

3) actie-maat complement (action-measure complement)

komt *na* het ww.

* ww-aspect + cijfer-mtw + naamwoord vw

* ww-aspect + voornaamwoord vw + cijfer-mtw

次 : nog een keer (niet noodzakelijk volledig [opnieuw] doen)

趟 : keer : met 去 of 來

遍 : een volledige keer (de actie volledig [opnieuw] doen)

一下兒 : een actie uitgevoerd op een informele / toevallige manier of duurt maar voor een zeer korte periode

4) hoeveelheidscomplement

A 比 B + adjectief + hoeveelheid

Een beetje meer zo : adjectief + 一點兒 / 一些

Veel meer zo : adjectief + 得多 / 多了

Extreem : adjectief + 極了

A 比 B ww 得 complement + hoeveelheid

A 比 B bijwoord (多, 少, 早, 晚) + ww + hoeveelheid (ntz lv weggelaten !)

5) complement van resultaat

duidt het resultaat van een actie aan (=afgeronde handeling)

* ww + complement van resultaat + 了 + voorwerp (了: beëindigen van een actie)

neg : 沒(有) ww + complement van resultaat + voorwerp

vraag : 嗎 ofwel 沒有 op het eind van de zin.

完 (afronden, voltooiën), 見 (niet bewust uitgevoerde actie), 好 (klaar zijn met), 懂, 對, 錯, 會, 清楚, 到 (bereiken van een bepaalde plaats, duur van de handeling, resultaat van de handeling), 住 (vast, halt, stop), 上, 著 (slagen, succes hebben), 死 (dood)

Niet met vergelijkingen

6) complement van richting

ww + vw (plaats) + CvR of ww + CvR + 了 + vw (ding) (了 indien voltooide actie)

negatie : 不 of 沒有 voor het ww

從 plaats + ww + CvR

ww + DC1 (上, 下, 進, 出, 回, 過, 起) + plaats + DC2 (去 / 來)

is het voorwerp :

bepaald dan wordt het getopicaliseerd,
onbepaald dan komt het na het complement,
een pers.vnw dan komt het voor het complement.

Veilig is het voor het complement te plaatsen maar 拿起來 verkiest na, 出來 verkiest tussen

了 : vw voor dan ww 了, vw tussen dan zins 了, vw na dan 了 tussen compl en vw

bijzonder gebruik : 起來 : omhoog, naar boven ofwel begin en de voortdrijving van een handeling aanduidend, 過去/過來 : overheen (komen/gaan), 下來 : iets vastleggen, 下去 : doorgaan met, verder, 上來 : naar de spreker gerichte beweging, 出來 : naar buiten, uit

7) complement van mogelijkheid

duidt op de mogelijkheid of onmogelijkheid om een gewenst resultaat te bereiken door middel van een actie

* ww + 得 + CvM (complement is CvRes of CvRicht) + vw

neg : 不 ipv 得

vraag : 嗎 ofwel ww + 得 + complement + ww + 不 + complement

voorwerp : meestal onmiddellijk na tenzij lang en complex dan topicaliseren. Met pers.vnw altijd na.

Om nadruk te leggen soms samen met wenswerkwoorden, om een verzoek te doen gebruiken we wenswerkwoorden i.p.v. CvM

Neemt geen bijwoordelijke bepaling (zoals 很), niet in het verleden gebruiken en geen 把-constructie

Idiomatisch gebruik 了 (mogelijkheid om iets te beeindigen / mogelijk te), 起 : zich (financieel) kunnen veroorloven, 動: genoeg kracht hebben om, mogelijkheid om iets te bewegen, 下 : ruimte hebben voor, bevatten, 不得: niet ... baar, niet ... kunnen worden, 過: overtreffen, 來得/不及 : (niet) in staat zijn iets op tijd te doen

吃得下 : eetlust 吃得了 hoeveelheid. 下 slaat op de inhoud en hetgeen ervoor is een plaats geen pers : 課堂坐下三百人

11. Wenswerkwoorden

Drukken een mogelijkheid, intentie, bekwaamheid, wens of verlangen uit. Zijn vaak hulpww. Draagt geen substantieve aanduiding van een actie. Kunnen *niet* verdubbelt worden en kunnen *geen* suffix hebben.

- 1) 想
 - denken om iets te doen. (wens), benadrukt de planning, het wensen. Kan bepaald worden door een bijwoord van graad.
 - Neg : 不想
 - kan een volledige zin als voorwerp nemen.
 - Neg : niet 想 maar het werkwoord in de ingesloten zin.
- 2) 要
 - sterke wens om een actie uit te voeren. (wil) benadrukt de vraag naar de uitvoer.
 - Neg : 不想
 - een eis, benadrukt het belang, de dringendheid van de eis. Vaak met 一定
 - Neg : 不用
 - nabijheid (zie 2de betekenis van zins-了)
- 3) 會
 - weten hoe te. Houdt een verworven vaardigheid in zich, dat verkregen is door studie. (aangeleerde vaardigheid). Kan voor zn nw gebruikt worden
 - neg : 不會
 - mogelijkheid : zal (! Geen aanduiding van toekomst) (的 ev op einde vd zin). Het houdt een bewering in, 不 komt voor het hoofdw : 他們會不說英文
 - neg : 不會
- 4) 能
 - de bekwaamheid om een actie uit te voeren. Ofwel bekwaamheid van de persoon ofwel bekwaamheid bepaald door externe factoren. Duidt op de verschillende fases van voltooiing of de verschillende omstandigheden waaronder een vaardigheid ten uitvoer is gebracht. (aangeboren vaardigheid). Kan niet voor zn nw staan.
 - Neg : 不能
- 5) 可以
 - zie 能.
 - Neg : 不能
 - toestemming om een actie uit te voeren “mogen”
 - Neg : 不可以 (= verbod)
- 6) 應該
 - morele verplichting of praktische noodzaak : zou (moeten)
 - neg : 不用
 - verwachting of logische conclusie
- 7) negaties
 - 不要 : een verplichting om zoiets niet te doen
 - 不應該 : een verplichting om zoiets niet te doen

12. “Verleden tijd”

1) 了

1) werkwoords-了

om een voltooiing aan te duiden (is *niet* verleden !) maar verleden acties zijn meestal voltooit

regel : *verleden actie is met een in cijfers meetbaar voorwerp* (specifieke actie tov een specifiek punt in de tijd, gevolg : lv bepaald door een bepaling)

negatie : 沒有 (ev. ond + 還沒(有)+ ww +呢)

vraag : - 嗎-vraag

- PN-vraag (ond + ww -了+ vw + 沒有 of ond +ww + 沒 + ww + vw)

tweede mogelijkheid komt niet voor indien de zin een bijwoord bevat als 都

voorwerp : moet bepaald zijn door een cijfer met mtw (三本書), aanwijzend vvw met mtw (這本書), een eigenschap (中文書) of een relatieve bijzin (你喜歡看的書), adjectief (我看了很多書), pers vvw (我用了他的詞典). Het komt ofwel na het ww en de 了 ofwel wordt het naar de topic geplaatst (niet met 一).

Bij verdubbeling : 了 tussen ww

! GEEN 了

- wanneer het geen actie is
- een gewoonte in het verleden
- wanneer de zin een actie of een staat weergeeft dat is het algemeen gezien wordt in z'n geheel en niet gemeten is in termen van verschillende aspectuele fases (vaak ww als 是, 姓, 有,)
- beschrijvende bewering met een bijvoeglijk naamwoord
- hulpww van modaliteit
- een zin die een complement van hoedanigheid bevat (is meestal een beschrijving)
- wanneer de zin directe of indirecte rede bevat (nadruk op wat gezegd is en niet de actie zelf)
- Ook niet bij zinnen met 正在, 剛, 以前, 纔, 請, 讓, 是...的
- Complement van hoedanigheid

2) zins-了

- Verleden tijd

ww is belangrijk, het lv is niet bepaald door een bepaling, indien wel dan ww-

了

- imperatief

actie mag niet voortduren : 別說了

het gebeurde mag niet meer voorvallen : 別喝了, 別要去了

- duidt op een nieuwe situatie, een verandering

met een neg ww : een actie werd gedaan en is nu gestopt.

Vraag met 嗎

Neg : (還) + 沒有 ww + vw + (呢)

下雨了, 他胖了

- dreigend, op handen zijnd karakter

* 就 + 要 + ww + vw + 了 (met 就 mag 要 weggelaten worden)

就 verhoogt de dringendheid

* 快+(要)+ ww + vw + 了.

快 duidt op de drang, urgentie. *Incompatibel* met tijdsuitdrukkingen

3) dubbele 了

- temporele bijzin : (nadat)

ww-了+ voorwerp + (就) + ww + voorwerp 了 (toekomst, met zins-了 verleden)

- nadruk op actie

- actie gaat nog voort (in combinatie met cijfer + mtw of CvTijd)

2) 過

Duidt op een *ervaring* en beëindiging: benadrukt dat men in het verleden een gebeurtenis minstens een maal heeft meegemaakt

* Ww + 過 + gezegde

Negatie met 沒有 maar 過 blijft.

Met 從來沒 vaak 過

3) 是... 的

een verleden actie met nadruk op tijd, plaats, manier en andere *omstandigheden*. (verschil met 了, nadruk ligt niet op het ww).

是 komt voor het benadrukt element en 的 komt op het einde van de zin. 是 mag eventueel weggelaten worden

* Ond + 是 + X + ww + vw + 的

voorwerp : bij een naamwoord dan 的 voor of na , bij een voornaamwoord, een CvRicht of plaats dan 的 op het einde

enkel indien de nadruk op het onderwerp ligt komt 是 voor het onderwerp te staan.

Negatief : 不 voor de 是 (是 kan dan niet weggelaten worden)

Vraag : 嗎 , 是不是 of met vraagwoord

13. Vergelijkingen

1) Adjectieven of “transitive quality verbs” (=喜歡) zonder bijwoord ofwel met bijwoord van graad (更 of 最)

2) A > B : A 比 B X

Geen beschrijvende of intentie bijwoorden, wel gebruik van bijwoorden van graad.

Neg : 不 voor 比

Vraag : alleen 嗎 !

X : kan adjectief, ww, complement (A ww + vw + ww + 得 + 比 + B + complement)

Gebruik van 早 , 晚 , 多 , 少 met precieze hoeveelheid : voor het ww (他比我晚來得十分鐘)

3) A = B :

- A 有 B 那麼 X

X kan adjectief, ww (ev. + complement)

Vraag : alleen 嗎 (weinig gebruikt)

Negatief : zie A < B

- A 跟 B 一樣 X

negatie : ofwel A 不跟 B 一樣 ofwel A 跟 B 不一樣

vraag : 嗎 ofwel A 跟 B 一樣不一樣

indien 都 gebruikt wordt komt het voor de 一樣

X = adjectief, ww of complement

4) A < B : A (沒)有 B (那麼) X

14. 的 / 得 / 地

1) 的 : - bepaling van het naamwoord : bepaling + 的 + naamwoord

- op het eind van een zin geeft het een gevoel van bewering mee (dat iets zo zal gebeuren) vaak met optatieve ww, vb : 別著急, 新娘和新郎很快就會回來的

- 吃好的

Bijwoord + adjectief + 的 + naamwoord

的 als een naamwoord een adjectief, voornaamwoord, naamwoord of zin bepaalt

的 mag weggelaten worden als

1) de bezitter een voornaamwoord en het bezit naar een persoon verwijst

2) een naamwoord door een ander naamwoord wordt bepaald dat z'n bijvoeglijke bepaling beschrijft

3) een naamwoord wordt bepaald door een eenlettergrepig bijvoeglijk naamwoord, (indien meerdere eenlettergrepige bn dan verliest enkel het laatste bn zijn 的)

4) Bij vaste uitdrukkingen (漢語語法)

5) adj-constructies met 多 en 少

6) plaatswoorden gevolgd door een attributief

2) 得 : complement van hoedanigheid : ww + vw + ww + 得 + complement

gebruikt bij een actie dat vaak voorkomt of al gebeurt is en het benadrukt daarbij het resultaat van de actie (nadruk op het ww). Sommige adjectieven kunnen hier *niet* gebruikt worden in het complement nl 著急, 注意

3) 地 : bepaling van een ww : adjectief + 地 + ww

duidt op een actie dat nog moet plaatsvinden (toekomst) en de manier waarop die moet ondernomen worden. Slaat op het onderwerp. *Niet* alle adjectieven kunnen gebruikt worden en het moet minstens 2 karakters hebben (of verdubbeld zijn)

vaak gebruikte : 難過, 熱情, 高興, 注意, 認真, 大聲, 努力, 客氣

niet : 乾淨, 累, 整齊, 有意思

15. 把

plaatst een voorwerp juist voor het ww-complex

* ond + (neg) + (optatief ww) + 把 + vw + ww + X

不 en 沒有 kunnen gebruikt worden maar 沒有 is gebruikelijker.

Optatieve ww komen voor 把, negatie er nog eens voor. (ook bijwoorden van tijd)

Voorwaarden :

- de constructie moet verwijdering uitdrukken
- ww *moet* gevolgd worden door een ander element.
- voorwerp moet *bepaald* zijn (mag uit de context blijken) — mtw wordt beschouwt als onbepaald.

Bepaalde ww verschijnen niet met de 把 constructie omdat ze *geen* verwijderende interpretatie hebben.

Vb: 是, 有, 在, 訪問, 歡迎, emotieww (喜歡, 怕, 愛) bewegingsww (來, 去, 進, 出, 上, 下, 回, 過, 走, 離開) kennisww (知道, 認真, 覺得, 會, 看見, 聽見)

plaats of 把 vw + ww 作/成 naamwoord)

Samengesteld ww met CvRich en een obj: 風把窗戶開了

hoeft niet gebruikt kunnen worden indien het ww gevolgd wordt door een expressie dat een indirect vw neemt dat de ontvanger voorstelt door een verwijderingsactie (我給了王老師這本書)

kan wel 把 + direct vw + ww + 給 indirect vw (ww zoals 交, 留, 送, 還, 拿, 介紹 ...)

niet samen met CvMog, met alternerende vraag, 著, 過 en 正在

Heel vaak gebruikt als het ww een suffix heeft als 在, 到, 給, 成, 作 (把 vw + ww 在/到

16. Woorden

- 您: respectvolle vorm van 你, wordt gebruikt om oudere personen of personen die men voor het eerst ontmoet aan te spreken
- 和 : en : verbindt naamwoorden, voornaamwoorden en nominale uitdrukkingen. Komt vaak voor in opsomming samen met 都. Verbindt *nooit* zinnen, werkwoorden of adjectieven.
- 喂 : informele groet : hey!
- 介紹
 - 1) voorstellen van een vriend
 - 2) voorstellen van een onderwerp (briefing)
 - 3) aanbeveling
- 吧
 - 1) op het einde van een zin, duidt een suggestie of een verzoek aan.
 - 2) duidt een onzekerheid, een veronderstelling aan.
- 還是
 - 1) alternatieve vraag (zie vragen)
 - 2) suggestie (zou het niet beter zijn dat ...) gebruikt in een statement
 - 3) nog steeds het geval
- 位
 - 1) toont respect tov van de geadresseerde of verwezene.
 - 2) plagend gebruik onder vrienden.
- 或者 : of : gebruikt om onderling gescheiden alternatieven te verbinden. Het gezegde is vaak bepaald door 都. Enkel gebruik in bevestigende zinnen en kan dus niet voorkomen in vraagzinnen.
- 大家 : allemaal, iedereen. Verwijst naar iedereen aanwezig. Kan op zichzelf gebruikt

- worden of in combinatie met een pers.vnw. 都 wordt heel vaak toegevoegd wanneer het voor het ww verschijnt. 都 wordt weggelaten indien 大家 na het ww verschijnt
- 為 : voorzetsel : voor, met de reden van, ter wille van, ten voordele van. In uitdrukking!
 - 離 : voorzetsel dat duidt op een afstand in plaats of tijd. X 離 Y afstand
 - 由 : voorzetsel : (niet actief en gn ww-suffix) 由誰作... of 作由誰 ... Nadruk op persoon 是由 ... 的. Duidt de persoon aan die aangeduid is voor een bepaalde taak, de ontvanger komt ofwel aan het begin ofwel aan het eind van de zin. 這件事由工人代表和車間主任研究決定
 - 2) Kan ook een component van iets of de manier of oorzaak van een gebeurtenis introduceren. 這種病可能是由感冒引起的
 - 自己 : kan aan alle pers.vnw en naamwoord vastgehecht worden. Kan ook een genitief functie aannemen. Is de persoonlijke referentie duidelijk, dan kan het op zich staan.
 - 第 : prefix om van een nummer een rangtelwoord te maken. [第+ cijfer + mtw]
 - 往 : gaan naar, in de richting van
 - 4de toon : voorzetsel (voor het ww) * 往+ richting/locatie + ww
 - 3de toon : ww gaan in de richting van * ww +往 + richting
 - 這麼 : zo, op die manier : met ww en adjectieven
 - 有點兒 + adj : een beetje te adj. Niet gebruikt met adj die wenselijke kwaliteiten uitdrukken (vb 好看) adj 一點兒: een beetje meer adj
 - 別的 : ander(e) naamwoord (ander gebruik : zie negatie)
 - 多麼 ... 啊! hoe ... ! iets maakt indruk op de spreker
 - vraagwoord + 都/也 : alles inhoudend. Negatief = met negatief ww dan wordt meestal 也 gebruikt. Buiten 什麼 kunne alle vraagwoorden gebruikt worden (怎麼 ... 也不 : no matter how hard I...)
 - 全 : allemaal : (niet vaak gebruikt in zinnen met vragende woorden om onbepaalde referentie weer te geven), kan functioneren als adjectief, kan onmiddellijk voor het naamwoord komen dat het bepaald of voor het mtw, kan als gezegde gebruikt worden. Geen 不 : 一點兒也不. ! Ganse dag : 整天
 - 一方面 ... 另一方面 ... : van de ene kant ... van de andere kant ...
 - 當 ... 時 ... : wanneer : 當他聽說勞山仙人多時 , 就去那兒
 - 稱. ... 為 ... : 把 ... 叫作 ...
 - 眼看(就)要... ... 了: 眼看就要考試了
 - 一邊 ... 一邊 ... : enkel met actie ww, drukt gelijktijdigheid uit (niet samen met 了)
 - 最讓 ond gevoel 的是 wat je het gevoel geeft : 最讓我高興的是你考得好
 - 誰也 ... 誰: 誰也說服不了誰 : vaak negatief (都 ev in de plaats van 也 en dan pos.)
 - 所 : al wie, al wat : ond 所 ww 的 : 你所看的書都是中文書.
 - 不管 ... 都 ... : het doet er niet toe ...

17. Onderscheid tussen woorden

Een lijst met synoniemen <http://www.edu.tw/mandr/clc/dict/htm/fulu/same.htm>

Een lijst met antoniemen <http://www.edu.tw/mandr/clc/dict/htm/fulu/anti.htm>

- 請 : iemand iets vragen iets te doen / 問 : iemand een vraag vragen
- 讓 : vraag iets te doen / 告訴 : neemt de gehele statement of vraag als zijn voorwerp
- 知道 : weten (feitelijke kennis) / 認識: herkennen (cognitief bewust zijn of vertrouwdheid)
- 參觀 reizen of bezoeken van een plaats, meetal een gebouw, instituut of vestiging maar *niet* stad, land of persoon / 訪問 een persoon interviewen of bezoeken op een officieel bezoek maar *niet* binnenspringen / 看: een vriend opzoeken
- 旅行 : reizen : niet noodzakelijk ontspanning (niet gevolgd door obj) / 旅遊 : toerisme : ontspanning (niet gevolgd door obj) / 遊覽 : excursie, sightseeing (kan wel door obj gevolgd worden)
- 一下兒 : nadruk op actie / 一會兒 : nadruk op tijd / 一點兒 : nadruk op hoeveelheid / 一下子 : nadruk dat een actie vervolledigd is in een zeer korte periode of dat iets plotseling verandert
- 度假 : op vakantie gaan / 放假 : vakantie nemen / 有假 : vakantie hebben / 體假 : vakantie opnemen
- 年輕 : jong uitzien / 青年 : jong zijn
- 死 : voor dieren en planten / 去世 : meest gebruikt / 走 : voor oudere mensen / 逝世 : voor beroemde personen
- 東西躺著方 / 人躺在 / 東西立著 / 兒站著

18. Voegwoorden

- 雖然 ..., 但是 / 可是 ... : hoewel (ofschoon) ... maar ...
Indien ze hetzelfde onderwerp dragen komt het onderwerp aan het begin van de zin, indien verschillende dan komt het na 雖然. Het onderwerp bij 但是 komt er steeds *na*, bij 可是 mag het voor of na. (duidt overgang aan) 他雖然在北京住了十來年了, 可是家鄉口音一點沒改. Kan ook met 還是 : ondanks een situatie blijft de actie of de staat ongewijzigd.
- 一... 就 ... : van zodra ... dan ... / eens ... dan ...
het onderwerp staat *ervoor* Iste is een voorwaarde en daarna het resultaat.
- 如果 ... 就 ... : als ... dan ... (niet samen met 纔)
- 要是 ... 就 ... : als ... dan ... :
要是 mag voor *of* na het ond, 就 enkel *na* het ond
- 要不 ... 就 ... : als niet ... dan ...
- 不是 ... 就是 ... : heeft gelijkenissen : als niet ... dan ...
- 要是 ... 就好了 / 多好啊
- 只有 voorwaarde 就 resultaat : enkel als ... dan ... : (vaak optatief element)
- 只有... 纔(能) ... : slechts nadat ... dan pas ...

- 要想 ... 必須 ... : als je ... dan moet je ...
- 除了 X (以外), 都 ww : met de exceptie van X ofwel met 還/也 dan daarenboven (in- en uitsluiting)
- 因為 ... 所以 ... : omdat daarom ...
Vertegenwoordigt een oorzaak-en-gevolg relatie. 所以 komt voor het onderwerp van die zin, 因為 voor of na.
- 不但 ...而且 ... : niet alleen ... maar ook ... :
om de associatie of gelijkheid tussen twee zinnen te benadrukken. Indien zelfde ond dan ond voorin de opeenvolging, verschillende ond dan starten ze vaak de aparte zinnen. (aaneenschakeling)
- 不是 ... 而是 ... : tegengesteld : niet ... maar ...
- 連 + X 也 / 都 + ww : zelfs ... :
geplaatst voor het element waar de nadruk op komt en het gezegde wordt vaak versterkt door 都 of 也. Kan ww en ntz lv uit elkaar halen. Met 也 volgt een negatie.
- 至於 : wat betreft
- 然而 : yet, but, however ; vaak met 卻
- 其實 : in feite, werkelijk (副詞)
- 卻 : still, but yet (副詞)
- 卻是 : niettemin, in feite, het is een feit dat ...
- 儘管 : ondanks, niettegenstaande
- 正是 ... 因為 ... 所以 : precisely ... because
- 即使 : zelfs, zelfs als ; vaak met 還 of 也
- 總之 : in een woord, kortom

19. Voorzetsels

- 自 ... 以來 : sinds
自二次世界大戰以來 sinds de 2de wereld oorlog
- 以來 : sedert
三年以來 sedert 3 jaar, in de laatste drie jaar
- 由於 : wegens, dank zij

20. Uitdrukkingen

- 她是哪國人
這是 X
你別聽她的: luister niet naar haar
我姐姐問你好
- 請問, 您貴姓 / 你叫什麼名字 姓 : achternaam, 叫 : voornaam of volledige naam.
Eerst de achternaam dan de titel
- eten bestellen : 先生, 您要什麼? 我要... .. / 幾位? hoeveel personen? 四位 (geen 個) 來一杯咖啡。

- tijd : 今天星期幾？今天幾號？今年是一九九幾年？現在幾點
- leeftijd : 你今年幾歲？你今年多大？您今年多歲數？您今年多大年紀？
- excuses : 對不起。沒關係。
- reactie op complement : 哪里，哪里
- geld : 一共是七塊七。您給了我七塊錢，還差七毛塊。對不起，我沒有零錢了。我給你一塊錢，好嗎？沒關係，我找您三毛錢
- 怎麼辦 : hoe moet ik omgaan met de situatie, wat moet ik doen?
- 無論 + zin : het maakt niet uit of/dat ... (無論發生什麼情況，你都要保持冷靜), 無所謂 : het doet er niet toe (他去不去無所謂)
- 對 : X 對 Y 很關心 / X 對 Y 有幫助 / X 對 Y 說 / X 對 Y 笑 / X 對 Y 很好 / 對了 / 對不起 / 對 ... 很有研究 / 對 ... 過敏 (guo1min3: allergisch)
- 祝你早日恢復健康
- 進步青年 : op het gemak vorderen
- nieuwjaar : 年年有餘 : veel overvloed gewenst, 恭賀新禧, 萬事如意, 心想事成
- 慶祝 “名字” “怎麼了” “數位” 周年 (qing4zhu4) 慶祝大學成立第五百周年 / 1425 年
- 不要緊 : je moet niet ongerust zijn (jin3)

21. Maatwoorden

Een ‘volledige’ lijst van maatwoorden met uitleg en voorbeelden is terug te vinden op : <http://www.edu.tw/mandr/clc/dict/hm/liangtz/index0.htm> (Big5 en aan de hand van Bopomofo)

* (aanwijzend voornaamwoord) + cijfer + mtw + naamwoord

dient om een cijfer aan een naamwoord te verbinden. MOET via mtw.

二 tellen van nummers en in cijfercombinaties

兩 tellen van dingen en het voor een maatwoord staat

(met geld eerste is 兩 en laatste twee is 二 tussenin is er keuze)

Onbepaalde mtw :

些 : telbare naamwoorden. Komt vaak voor met 一. 一些 komt *niet* voor als onderwerp.

點兒 : om voor ontelbare zaken een kleine hoeveelheid te indiceren.

本 : 書

件 : 襯衫, 事情, 工作, 大衣, 行李, 家具

條 : 裙子, 褲子, 床單, 魚, 船, 大街, 新聞

雙 : 筷子, 鞋子, 襪子

架 : jia4 : 飛機, 收音機, 照相機, 鋼琴

副 : fu4 : 眼鏡, 手套

扇 : 窗戶, 門

枝 : 花, 梅花, 鋼筆

束 : shu4 : 花
 塊 : 錢, 地毯, 地, 石頭, 麵包, 手錶, 錢
 所 : 房子, 學校, 醫院
 面 : 牆, 鏡子, 旗子
 片 : 樹林, 麵包, 土地, 草地
 家 : 公司, 工廠, 商店, 旅館, 飯店, 電影院, 人家
 篇 : 文章
 盞 : zhan3 : 燈
 陣 : zhen4 : 眼淚, 咳嗽, 雨, 風
 口 : 話, 豬, 鋼刀, 井
 串 : chuan4 : 葡萄, 鑰匙 (bos sleutels),
 場 : 病, 電影, 比賽, 雨 (bui)
 盤 : pan2 : 絲帶, 采, 電線
 把 : 鑰匙, 雨傘, 椅子, 刀, 茶具, 米 (handvol)
 張 : 嘴, 紙, 畫, 桌子, 郵票, 床
 棵 : ke1 : 樹, 花
 株 : 樹

22. Modale partikels

的 : bevestiging 不要急, 他一定會來的

呢 :

bevestiging met kleine overrijving of nadruk 我纔不信他的話呢

op het einde van een keuze-vraag of vraagwoordzin duidt een vraag aan 是這個好呢, 還是那個好呢

嘛 : benadrukt dat wat vooraf ging een nauwtlijk/normaal feit is 你的中文, 簡直跟中國人一樣了嘛

嗎 : vraag 這是真的嗎

吧 :

duidt op speculatie : 你大概忘了我是誰吧

verzoek : 請原諒我吧

dringendheid : 快走吧, 時間不夠了!

volgzaamheid : 那麼, 我給你現金吧!

啊 :

uitroep : 那對夫婦好年輕啊!

leidt de conversatie in met een vraag : 怎麼走啊?

Antwoord : 是啊, 好啊, 對啊

uitroep, verrassing : 啊! 我懂了!

噢 : groeten of realisatie 噢！我明白了！
 喂 : hallo, en in telefoongesprekken 喂，您哪一位！
 嗨 : hi 嗨！好久不見！
 嘿 : waarschuwende zucht 嘿！你怎麼這麼糊塗啊！

23. Links

maatwoorden met uitleg:

<http://www.edu.tw/mandr/clc/dict/hm/liangtz/index0.htm>

synoniemen:

<http://www.edu.tw/mandr/clc/dict/hm/fulu/same.htm>

antoniemen:

<http://www.edu.tw/mandr/clc/dict/hm/fulu/anti.htm>

24. Lijst van grammaticale termen

中文	英文	荷蘭語	荷蘭語
形容詞	adjective		bijvoeglijk naamwoord
副詞	adverb	adverbium	bijwoord woord dat een bijvoeglijk naamwoord, een werkwoord, een telwoord of een ander bijwoord nader bepaalt
	adverbial adjunct		bijwoordelijke bepaling bepaling bij een werkwoord of bijvoeglijk naamwoord
	attributive	attributief	bijvoeglijke bepaling bepaling bij een naamwoord
	causative	causatief	veroorzakend /
指示	demonstrative		aan-, bewijzende demonstratief
	denoted		aanduidend, wijzen op
	genetive	genitief	tweede naamval
	modify		bepalen
名詞	noun	substantief	zelfstandig naamwoord :
賓語	object		voorwerp
能愿	optative	optatief	wensend
	pivotal		centraal, hoofd
謂語	predicate		eigenschap, gezegde dat wat van het onderwerp gezegd wordt
代名詞	pronoun		voornaamwoord woord dat personen, zelfstandigheden aanduidt, zonder ze te noemen
主語	subject		onderwerp
動詞	verb		werkwoord
介詞	preposition	prepositie	voorzetsel woord dat bepaalde betrekkingen aanduidt die er tussen twee zn. in eenzelfde zin (of tussen ww. en zn.) bestaan, o.a. betrekkingen van plaats en tijd, maar ook van doel, reden, oorzaak enz.
連詞	conjunction	conjunctie	voegwoord onverbuigbaar woord dat het verband legt tussen zinnen of gelijksoortige zinsdelen (b.v. en, want, mits)
狀語	adverbial	adverbiaal	bijwoordelijk
補語	complement		aanvulling

助詞	particle
量詞	measure word
簡略語	abbreviation
形聲詞	onomatopoeia
詞組	phrase
感嘆語	interjection

aanvullend begrip